

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Carmina Merodio Hoyos

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1920)*

Aurkibidea

Biografia

Panesen (Asturias) jaio zen 1920an. 16 urte zituela, atxilotu eta Saturrarango kartzelara eraman zuten. Bost urte egin zituen preso. Orduko bizipenak jasotzeko egin zizkion zenbait elkarrizketa Arantza Ugartek 2004an, horietako bat [Sagrario](#) ahizparekin batera.

Zintak

MUT-067

- **Proiektua:** Mutrikuko gerra zibilaren memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ugarte, Arantza
- **Data:** 2004-01-01
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar
- **Emalea:** Ugarte, Arantza

MUT-068

- **Proiektua:** Mutrikuko gerra zibilaren memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ugarte, Arantza
- **Data:** 2004-01-01
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar
- **Emalea:** Ugarte, Arantza

Pasarteak

1. Saturrarango kartzelako eguneroko bizimodua

- **Erref:** MUT-067/001
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:18

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzelako egunerokoa. Dilistak bazkaltzen zituzten eta zopa afaldu. Denbora libre asko zuten. Kanpotik janaria eramaten zietenentzat eskulanak egiten zituzten.

2. Saturrarango kartzela barrutik nolakoa zen

- **Erref:** MUT-067/002
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:01:18. **Bukatu:** 00:03:51

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzela nolakoa zen deskribatzen du. Hotela izandako eraikin bat zen baina dena hutsik zegoen. Koltxoak nolakoak ziren. Bi solairutan banatzen zen kartzela. Ondoko eraikin batean haurrak zeuden. Komunak.

3. Mojen autoritatearen abusuak

- **Erref:** MUT-067/004
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:04:09. **Bukatu:** 00:05:16

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Ez ziren fusilamenduak egoten. Presoen artean, moja batzuek fabore sexualen truke onurak ematen zituztela entzuten zen.

4. Mutriku eta Ondarroako jendearen inplikazioa Saturrarango presoekin

- **Erref:** MUT-067/006
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:06:20. **Bukatu:** 00:08:10

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerraren amaieraz eta Francoren garaipenaz kartzelan enteratu ziren. Mutrikuko eta Ondarroako biztanleak oso inplikazio handia erakusten zuten presoek laguntzeko orduan.

5. Kartzelatik irten zenean ahizpa barruan geratu zen

- **Erref:** MUT-067/008
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:14. **Bukatu:** 00:10:19

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Preso bat hiltzen zenean, zaborraren gurdiaekin jasotzen zuten gorpua. Mojen jarrera eta autoritatea. Karmina Saturrarango kartzelatik atera zenean, Sagrario ahizpa barruan gelditu zen eta agurra oso gogorra izan zen, bazekielako non uzten zuen. Mutrikuko etxe batean neskame lanetan hasi zen, arrebarengandik gertu egoteko.

6. Saturrarango kartzelan klaseak jasotzen zituzten

- **Erref:** MUT-068/008
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:14:40

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzelan ez dute inoiz inor lanean ikusi, nahiz eta dokumentatua dagoen baietz. Eskulanak egiten zituzten, klaseak jasotzen zituzten beste preso batzuen bidez (Doña Maximina), koroa...

7. Saturrarango kartzelako emakumeak

- **Erref:** MUT-068/022
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:35:31. **Bukatu:** 00:37:00

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrararen preso egondako emakume batzuk aipatzen dituzte: Elgoibarko Maritxu eta Geronima, Donostiako Joakina...

8. Ustelkeriagatik kartzelako zuzendaria eta Ama Nagusia kaleratuak

- **Erref:** MUT-068/023
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:37:00. **Bukatu:** 00:37:47

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Presoentzat eta jaioberrientzat izan behar ziren elikagaiak, kanpoan saltzen zituzten. Kartzelako zuzendaria eta Ama Nagusia bota egin zituzten ustelkeriagatik.

9. Mojek janaria lapurtzen zieten

- **Erref:** MUT-068/024
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:37:47. **Bukatu:** 00:40:02

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Amak, astero janaria eramaten zien. Batzuetan, beste lagun batzuk ere. Manolita kartzelatik atera zenean, jateko zer nahi zuten galdetu zieten eta Carminak arroz-esnea eskatu zuen eta jaso zuen. Batzuetan mojak janariarekin geratzen ziren.

10. Eskutitz gabe zigortuak

- **Erref:** MUT-068/025
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:40:02. **Bukatu:** 00:43:24

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Behin mojek Carmina zigortu zuten, bi asturiar emakume heldu babesteagatik. Sor Ana-ri buruz hitz egiten du. Moja gaiztoa zen.

11. Carmen Rios, Saturrarango preso

- **Erref:** MUT-068/027
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 00:44:28. **Bukatu:** 00:47:49

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzelako lehenengo zuzendaria emakumezko bat izan zen. Carmen Rios, Sagrario eta Carminaren herrikoa zen (Panes) eta haiekin zegoen Saturrarango preso. Dena berarentzat gordetzen zuen, ez zion familiari ezer kontatzen. Medikak Carminari esan zion Carmenek ez zituela emozioak kudeatzen eta horrek gibelari kaltetzen ziola.

12. Neskame bezala gosea pasa zuen

- **Erref:** MUT-068/029
- **Iraupena:** 0:05:12. **Hasi:** 00:49:06. **Bukatu:** 00:54:18

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Saturrarango kartzelako baratzeetan preso euskaldun askok lan egiten zuten borondatez. Saturrarango kartzelatik atera zenean, Irungo etxe batean neskame bezala ibili zen eta gosea pasatzen zuen. Beste lan bat topatu zuenean, etxeko emakumeak ez zion ordaindu nahi izan eta ez zion errazionamendu kartila eman nahi, baina azkenean lortu zituen.

13. Artoaz eta esneaz elikatuak

- **Erref:** MUT-068/031
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:54:22. **Bukatu:** 00:55:37

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Saturrarango kartzelako erietxea kartzelatik aparte zegoen baina oso umela zen. Behin medikuarengana joan zen tuberkulosia zuelakoan eta honek esan zion birrikak oso ondo zituela, betidanik artoaz elikatu zelako.

14. Kartzelatik hondartzara paseoan

- **Erref:** MUT-068/034
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:58:31. **Bukatu:** 01:00:21

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Hondartzara joaten zirenean, Carmina uretaz sartzen saiatzen zen beti. Behin preso batek itsasoak ekarritako zerbait jan zuen eta bertan hil zen.

15. Arrantzaleek arraina eramaten zieten kartzelara

- **Erref:** MUT-068/035
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:00:21. **Bukatu:** 01:01:22

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Arrantzaleek arraina soberan zutenean, labean prestatu eta kartzelara eramaten zizkieten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-09-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com